

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre 6 kor. — Hl. Félévre 9 kor. — Hl.
Negyedévre 3 kor. — Hl. Negyedévre 4 kor. 50 fil.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Ellenzéki beszéd a kormány-párton.

Felszólalt tegnap a házban egy kormánypárti képviselő és olyan ellenzéki beszédet tartott, mint annak a rendje. Hogy ki volt az a képviselő, az most mellékes, az sem érdekli az országot, hogy elfogadta-e a költségvetést, vagy sem.

Az érdekes, a komikus, de mindenekelőtt a jellemző az a dologban, hogy a baloldal zajos helyeslése, éljenzése és tetszésnyilvánítása között elítélte a közügyes intézményeket, ellenzéki érzelmeinek nyílt, őszinte és leplezetlen nyilvánítása mellett súlyos érvei taglójával nagyokat csapott a kormányra, szapult a szavakat, amint a függetlenségi szavak. Szóval a szélső baloldaltól kellett volna elmondania azt a beszédet, amit a szélső jobboldalon mondott el.

A kormánypártnak az ülés-teremben jelenlevő vezéremberének érzékenységét talán izgatta, ellen-

szenvét talán fölkelte a heves ellenzéki dikció, de csöppet sem csodálkoztak, mert meg voltak arról győződve, a mi a fejünkbe soha sem megy bele, hogy mindenki hiva lehet a szabadelvűpártnak, mielőtt avval a bizonyos obligát bizalommal viseltetik a kormányelnök személye iránt.

Ismertük eddig is Széll Kálmán Noé-bárkáját, de — őszintén megvallva — azt nem mertük még csak elképzelni se, hogy ellenzéki elveket valló, a kormány politikáját elítélő képviselő is tarthatna a szabadelvűpártnak. — Eddig is tudtuk, meg is irtuk már, hogy ami a politikai ellentéteket illeti, ugyancsak vegyes társaság szabadult bele a Lloyd-klubba. Hogy az ellentéteket árnyalatoknak nevezi a miniszterelnök, ez a lényegen mit sem változtat.

A legvadabb fantázia, a legcsapongóbb képzelőtehetség sem hitte volna, hogy Széll egy kalap alá foglaló, összehasonló politikája még ellenzéki embert is be-

fogadjon a pártjába. Kisült tehát, hogy ellenzéki ember is tartozhat a kormánypártnak, mielőtt meg van benne az a bizonyos bizalom, ámbátor politikai hitvallásának és meggyőződésének ellenére.

Ezt a felemás kétkulacsosságot azonban sehogysem tudta megérteni a karzaton egyszerű észjárású ember, aki ilyenképpen jellemezte a mis-más politikai nyilatkozatot, türelmesen végighallgatva azt:

— De mán csak nem igaz ember ez! kuruczos a szavajárása, de a labanczokhoz pártolt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A Kossuth-párton rossz vért szült az, hogy a Ház holnap és holnapután nem tart ülést azért, mert a kormány Bécsbe utazik Rainer főherceg aranylakodalmára. Azt mondják, hogy a kormány panaszkodik a költségvetési vita elhúzása miatt, most még mindennek daczára két napot szán erre a loyálitáskodásra.

Apponyi elnök az ülést azzal az indítvánnyal nyitotta meg, hogy a Ház a Bécsbe utazó miniszterelnök útján fejezze ki

MESE.

Irta: Gourdon de Genouillac.

Zimankós téli estén elszánt, tetterős ifju lépdelt sietve egy erdő felé, melynek sűrű rengetegében félelmetesen zúgott a dermesztő szélvihar. Az óriás fák száraz galjai pattogva, ropogva nyögtek a szél sulya alatt, mint megannyi tiltakozó, fenyegető kar. Tövises dudva nőtte be a göröngyös gyalogösvényt, melyben az ifju láb lépten-nyomon megbotlott. Minden ellene szegült a vakmerő embernek, hogy előhaladását megnehezítse. Az ifju csak ment, behunyt szemekkel, kézzel-lábbal törve előre; lábait fölsebezte a tövis, arcját véresre verdeste a csapkodó gally... Ment, mert mennie kellett; űzte a szükség; az erős akarat; meg egy cél...

Az erdő azonban, minél beljebb ért az ifju a mélyébe, mindinkább sűrűsödött. Minden léptével meg kell pihennie, annyira fáradságos lett az előrehaladás. Olykor valóságos fala az indáknak állotta útját; abból aztán nem volt többé sem ki, sem be. A verejték patakzott már forró homlokáról az

ereje pedig fogyni kezdett. De azért csak ment; mind beljebb a sötét, zúgó rengetegbe, ahova a kötelesség hívta.

Egyszerre megroppant; lesujtotta a kimerültség s a fagy, mely áthévílt testére csapott, megbénította az izmait. Talpra akart állani, de ereje elhagyta. Ott maradt fekve, mint a katona a csataterén: r ményt veszve, menthetetlenül. A kétségbeesés sikoltása tört ki ekkor ziháló bensejéből.

A sikolyt százszoros echoval zugta, füttyölte és süvöltötte vissza a rengeteg.

Az ifju fölemelte a fejét. Három alak állott előtte, kinek közeledtét sem nem látta, sem nem hallotta. A három alak rideg tekintettel meredt reá, mintha az összeroskadt nyomorultra végső csapást készülnének mérni. Féltelmes volt mind a három és idegenszerű; az ifju sohsem látott hozzájuk hasonlót.

Az első arannyal himzett talár burkolta be, melyet foszfor fényű, különös drágakövekből készült öv tartott össze. Az oldalán hosszú fegyvere csüngött.

A másodiknak fekete volt a talárja és lángveresses az öve.

A harmadiknak testét egyszerű zubony fődte csak; vállán batyu, kezében vándorbot.

— Mit keressz itt? — kérdezték az ifjut.

— Meghalok... legyetek irántam könyörül tessek!

— Mi a szándékod?

— Ki ebből az elátkozott rengetegből... ki innen!

— Válassz közülünk egyet, az kíséret a bajból. Csak egy vezetőre van szükséged; de raftad áll, vajjon az igazit választod-e?

Az ifju félénken nézett a csodás alakokra: az első választotta, akinek arannyal diszes volt a ruhája.

Gunyos kacaj hangzott fel e pillanatban: a kiválasztott alak kezét nyújtotta az ifjunak... társai mint az állomképek tűntek el egyszerre mellőle.

Az ifju megretten, de mielőtt még ideje lett volna egy szót is szólani, az arany taláros alak elszárgult vele a sűrűségben át. A fák szédítő gyorsasággal maradtak el mögöttük, a sűrű bozótok pedig önként nyitottak utat. Egy órai vad száguldás

LEGOLCSÓBB BEVASÁRLÁSI FORRÁS!!

Lusztig és Bán

fűszer-, liszt- és gyarmatáru nagykereskedése Debrecen, Városi-bérbáz. (Uj huszarnokkal szemben.)

Hol a kiosonybeni vásárlásoknál is a legolcsóbb árak számíttatnak.

Moskovist Adolf és fia N-Váradi szesz élesztőgyári főraktára:

szerencsekívánatait Rainer főhercegnek és nejeinek aranylakodalmuk alkalmából. (Helyeslés jobbról.)

Madarász József: Az én novembem ne fejezze ki.

A Ház az elnök indítványa értelmében határoz.

Ezután áttértek a költségvetés tárgyalására.

Elsőnek a Kossuth-párti

Horváth Gyula szólott a költségvetéshez. Azt mondja, hogy az ország helyzete azért oly rossz, mert Ausztria bennünket minden tekintetben kiaknáz. A pénzügyminiszter a felhalmozott feleslegekkel a militarizmus gyomrát akarja megtölteni. E mellett pedig az ország elszegényedik.

Az eddigi rendszert tovább fentartani nem lehet. Ez a rendszer vezette romlásba a nemzetet. A javulás csak az önálló vámterülettel állhat be. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Meg van győződve, hogy kellő támogatás és védelem mellett a magyar ipart oda lehet fejleszteni, hogy az sikeresen fog versenyezhetni a piacainkat elárasztó osztrák iparral.

Ezúton a fogyasztási adóbérlők zaklatásait ismerteti és azt az eszmét veti fel, hogy a fogyasztási adók kezelését inkább a községeknek adják ki.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Eitner Zsigmond a közép- és kisbirtokosok szomorú helyzetével foglalkozik. A kormány gyarmatpolitikát üz Ausztria javára. Az osztrák-magyar bank a nemzet gazdasági érdekeit nem szolgálja. Hiteltörvényeink rosszak. Ha egy eseléd egy forint értékű tárgyat lop, hat hónapi börtönt kap, míg ha egy kereskedő valakit százezrekkel megkárosít, az ép bórrel menekül.

Ezután az Ausztriával való viszonyról foglalkozik és azt mondja, hogy a helyzetet csakis az önálló vámterület felállításával és az önálló nemzeti bankkal lehet megjavítani. (Ugy van! a baloldalon.)

Beszéde folyamán a közigazgatási tisztviselők basáskodását jellemzi, a kik azt hiszi: a járás érettük van és nem ők a járásért. A főszolgabírák most is úgy kerestek, mint a Bánffy korában. A tisztviselők fizetésének javítása csak a tisztviselők számának apasztásával és nem szaporításával vihető keresztül. El kell törölni a miniszteri és főispáni nyugdíjakat. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés az Ugronpárton.)

Pavlovics Ljubomir nemzeti képviselőnek az a véleménye, hogy a hetvenes években, midőn az állami költségvetések deficitel zárultak az ország helyzete gazdaságilag sokkal jobb volt, mint most, midőn az előirányzat felesleget mutat. Mindaddig, míg önálló vámterületünk nem lesz, addig Magyarország gazdasági helyzete nem fog feljendülni.

Ezután kijelenti, hogy mint nemzetiségi egy pár szóval eríteni fogja a nemzetiségi kérdést. Ószintén fog beszélni, úgy a mint választói előtt beszélt. A nemzetiségi történetet sohase tartották be. Sőt újabb miniszteri rendeletekkel a nemzetiségi nyelveket is elnyomják. A nemzetiségi törvény — sine nobis de nobis hozatott. (Zajos elentmondás az egész Házban.)

Apponyi elnök a szónokot félbeszakítja és azt mondja, hogy ilyet egy törvényről se lehet és szabad mondani. (Általános helyeslés.)

Pavlovics Ljubomir: Ne várjon a Ház tölem hazafias nyilatkozatokat. (Közbekiáltások: Miért ne! Köteleessége.) A nemzetiségek nincsenek megelégedve. A nemzetiségek jó hazafiak.

Papp Zoltán: Azok a rossz hazafiak, a kik különbséget tesznek magyar és magyar között.

Pavlovics Ljubomir: Magyarországon a nemzetiségi kérdés...

Kubik Béla: Az agitátorok csinálják.

Pavlovics (folytatva) hatalmas erővel bontakozik ki. A nemzetiségek program-pontjait ismerteti és végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Ezután **Rákosi Viktor** állott fel szólásra.

Rákosi Viktor: T. Ház! A vitának ebben az előrehaladott stádiumában feliratkoztam ugyan, de nem volt szándékom felszólalni és le is törököttem volna, de a miniszterelnök provokált rá. A trónörökös magyartalan utazásáról volt szó és én egy közbeszólást engedtem meg magamnak, a mire a miniszterelnök ur azt mondta, hogy majd utána intézkedjem. Hát én nem tudom, hogy értette ezt a miniszterelnök ur, de én keringőre való felhívásnak vettem és beszéltem. Először is kijelentem, hogy nem akarok vitézni, sőt a miniszterelnök ur szónoki nagy tehetsége előtt előre is leteszem a fegyvert. Csak arra kérem a miniszterelnök urat, legyen elnéző a mi közbeszólásaink iránt, mert ha az egész párt közbeszólásait egymás mellé rakjuk, nem jön ki

belőlük egy olyan kisebb méretű beszéd, mint aminőket a miniszterelnök ur hetenkint 5-6-ot mond.

Ha a miniszterelnök és sorsunk többi intézői közelebb laknának a néphez és gyakrabban megfordulnának a nagyvárosi élet forgatagában, bizonyára gyakrabban észrevennék azokat a kis czédulákat, a melyek azt hirdetik, hogy ingyenkenyér a Podmaniczky-utczában és észrevették volna azokat a kék sziveket, amelyek ingyentejre gyűjtenek. Ez tisztelt Ház, jellemző momentum, hogy a mikor ezerszámra csatangolnak a foglalkozás nélküli munkások, nem tudunk sorsukon segíteni.

Munkát nem tudunk adni, csak ingyenkenyeret, ingyen-tejet, alamizsnát. Minden drágább lesz. Egyetlen osztály van Magyarországon, melynek mindkét keze tele van munkával: a *végrehajtóké*. Milyen hatalmas látvány volna, ha megérnék azt a pillanatot, azt az impozáns látványt: a munkanélküli végrehajtók tüntető körmenetét! (Nagy derűtség, taps.)

A mi *nemzeti* mi voltunkból mi van még? A nemzeti színház, ahol Kossuth halálát nem szabad megünnepelni. A *nemzeti lovarda*, meg a *nemzeti uszoda*, az is csak nyáron van nyitva. (Derűtség.)

A katonaságnál nem szabad a mi nyelvünket használni. Miért? Ha jó a vérünk, a pénzünk, mert nem jó a nyelvünk! (Tetszés.) Az a tót regruta a szemlén csak a jelen helyett mond „hier“-t és becsukjak 3 napra. S akkor leborulva kiáltja: Milyen jó, hogy csak egy szót tudok magyarul. Mert ha az egész magyar nyelvet megtanultam volna, talán egész életemre becsuktak volna. (Zajos derűtség. Taps.) Erőteljes, nemzeti és faji politika kell ide. (Ugy van! Iskoláztatás, földhöz kell juttatni a népet, csatornázások kellene. Az ezer milliós budgettet erre kell fordítani. (Ugy van!) Erősíteni kell a népet, hogy szaporodjék, hogy elborítsa a hegyeket, a völgyeket, hogy második honfoglalás legyen itt. (Tetszés.)

Szól a szászokróról, akik a magyarokat náluknál sokkal alantabb álló barbár fajnak tartják. Ha valami rossz van a magyarokról, azt hosszasan tárgyalják. Pl. a temetői koszorú-dolgot.

Korodi: Tessék felolvasni.

Rákosi: Felolvassam önnek azt a cikket, melyet esetleg ön irt? (Taps.) Vilmos császár budapesti pohárköszöntőjéről azt irta egy brassói lap, hogy a *pezső hatása alatt mondta*. (Mozgás.) Lurtz Károly kép-

után azonban még mindig az erdőben voltak, mintha onnan sohasem volna lehetséges a kiszabadulás.

Egy keresztúthoz értek végre és ott megállottak. Az ifju sóhajtva roskadt össze a kimerültségtől.

— Oh, mi yen fáradt vagyok!

— Pedig az út még hosszú és a lábaink gyengék arra, hogy czélunkig elvigyenek. Hanem vigyázz; nemsokára jön majd egy utas erre, akinek lova van; vedd a fegyveremet s ha közel lesz, öld meg. Tiéd lesz a lova, meg a pénze.

— Rettenetes! — de hát ki vagy te, — hogy erre csóaitasz engem?

— A bűn.

— Menj el! menj el tőlem! — kiáltotta rémülten az ifju és elterült a földön.

Ismét gunyos kacaj csendült meg az éjszakában; — az arauy taláros kísértet pedig eltűnt.

Mikor az ifju újra fölgyitotta a szemeit, a két másik vízió állott előtte.

— Segítsétek; mentsetek meg! — siránkozott kétségbeesetten az ifju.

— Válaszsz közölünk egyet, az megsegít.

Az ifju félénken nézett a két alakra; tekintete a fekete taláron akad meg.

— Téged választalak!

A másik eltűnt a kiválasztott pedig a kezét nyujtotta feléje. Egy percczel később már ismét száguldva nyomultak előre a sötét éjszakában. Egy óra múltán nagy szakadékhöz értek, melynek beláthatlan mélyéből vad kiáltások és halk sóhajok hangzottak fel.

— Olyan fáradt vagyok! sóhajtotta az az ifju.

— Pedig utunk még hosszú és erők gyenge, hogy czélunkig elvigyen. Azért hoztálak erre a helyre, hogy megmutassam neked az egyetlen megoldást, amely minden bajtól megszabadít; itt a mélységben lakik a halál, — vedd magad a karjai közé.

— Rettenetes! ki vagy te, hogy ilyen tanácsot adsz nekem?

— Kétségbeesés!

— Menj innen! menj el tőlem! — kiáltott az ifju és rémülten borult a földre.

Ismét egyedül maradt. Mikor a szemeit újra felnyitotta, ott állott előtte a két zubbonyos ember, akinek batyu volt a hátán és vándorbot a kezében.

— Jer velem. Az út hosszú, de Isten velünk és meg fogja könnyíteni szenvedéseinket.

Lassu, nyugodt léptekkel indultak el és fejszével a kében törtek maguknak utat a sűrűségeken át. A zubbonyos ember aztán két karót vágott a fáról.

— Vedd az egyiket a válladra és ne félj semmitől se többé; — mondta az ifjunak, aki megfogadta a tanácsot. Ha fáradt volt is, az új remény új erőt adott neki s mikor egy órai küzködés után körültekintett, ritkulni látta az erdőt, simának az utat... az új kiértek a félelmetes rengetegből. Nagy zöld rét tárult eléjük, melyet derűs napfény ragyogott be.

A zubbonyos ember most megállt:

— Az az erdő, amelyen most átvezettelek, a nyomoruság rengetege. Ezt ne feledd soha! Most pedig vedd el a karót, nekéz terhedet, amelyet idáig hordoztál.

Az ifju letette a karót s az hirtelen aranyrá változott.

— Ki vagy te, aki ilyen jó tanácsot adtál? kérdezte örömsugározva.

— A munka, — felelte a kézzubbonyos ember.

viselő tiltakozott a nagy Czenk-hegyen felállítandó milleniumi emlék ellen. (Viharos kijáratok: Erre feleljen.) Lurtz Károly egy városi gyűlésen így nyilatkozott: oláhnak mindent, magyarnak semmit.

Korodi: Nem igaz!

Rákosi: Mi itt egy egész országot bírnunk, hatalommal, katonasággal s nem nyomjuk el a szászokat. Ezek csak egy kis töredékét képezik Nagyszében lakosságának s elnyomják a magyarokat. (Nagy tetszés.) Ha önök nem szászok volnának Magyarországon, hanem lengyelek Németországban, talán mind a börtönben ülnének, nem a képviselőházban. (Nagy taps a szélsőbalon.) Több adatot sorol fel Korodi Lartzról, aki leányainak megfogadta, hogy magyar ünnepeken nem vesz részt. Igaz ez?

Korodi: Igaz, nem tagadom.

Juszt: Disznóság! És még beszélnek.

Rákosi: Egész csomó adatom van a szászok rosszhiszeműsége ellen. Ők az állameszme hiveinek mondják magukat. Ez szemfényvesztés. Mi ismerünk egy hazát, áldozataival, hőseivel, dicsőségeivel. Ezt ismerjük el, akkor baráti jobbnak nyújtjuk. (Ugy van!) A nemzetiségek nem magyarosodnak el, de a magyarok elszászosodnak, eloláhosodnak. Korodi ur is elszászosodott magyar. Mit jönnek ide hát panszkodni a magyarosítás ellen? Itt csak egy valaki van üldözve: a magyar. (Tetszés.)

Nem fogadja el a költségvetést, hanem pártolja a Kossuth határozati javaslatát. — (Hosszas taps, éljenzés. Rákosit minden oldalról üdvözlök.)

Korodi: Engedelmet kér, hogy mint új képviselő első beszédét személyes kérdésben mondja, nem parlamentista és sajnálja, ha felszólalásával nem gyönyörködtetheti a házat. Az a költemény, a melyet az előtte szóló említett, azt hiszi, nincs is meg s kéri hogy hozza el azt a bizonyos Petőfi verset ide a Házba.

A szóban forgó szász poéta nő itt egy ilyen verset és pedig a miatt, hogy a Petőfi ünnepély alkalmával egy budapesti újság a szász leányokat meggyalázta. (Derűlttség.) Én jó magyar vagyok, de elítélem a magyar sovinizmust. Az ő véreben is van egy csepp vér. (Felkiáltások. Kár. Nagyon kár.)

Endre Gyula: Majd megcsapjuk azt az eret.

Korodi: A hazafiságát ő kétségbe vonni nem engedi senki által.

Lukács Gyula: Melyik hazafiságát, a németet?

Korodi: Ők mind magyar honpolgárok voltak, a kik a haza ellen sohasem vétettek, de nemzetiségükre büszkek.

Rákosi Viktor félreértett szavait helyreigazítja. A magyarok semmiféle nemzetiségek ellen nem viseltetnek ellenszenvvel. Ő az anyagát a szász lapokból vette. A magyar ember gondolata nem terjed túl a hazán, ez nem néz sem Berlinbe, sem Pétervárra. Ez a mi sovinizmusunk, amelyet egyébiránt talán Németországból Bismarktól tanultunk.

Pichler Győző: Ez a jogosult nemzeti tyrannizmus.

Rákosi Viktor: Majd el fogja hozni annak a nőnek verseit.

Pichler: Alávalóság.

Gróf Apponyi Albert elnök Pichlert figyelmezteti, hogy ilyen kifejezéseket ne használjon.

Lengyel Zoltán: Majd megint bocsánatot kell kérned.

Rákosi Viktor ajánlja Korodinak, hogy ebben a hazában becsülje meg magát, mert neki ebben a hazában nagyon jó dolga van.

Ezután még **Vérsi József** foglalkozott röviden és kevés figyelem mellett a Beöthy tegnapi beszédével s azután az ülés véget ért.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház szünete. A képviselőház e hét csütörtökén és péntekén nem tart ülést. Széll Kálmán miniszterelnök ugyanis két napra Bécsbe utazik, ahol jelen lesz Rainer főherceg aranylakodalmán. A miniszterelnök szombaton ismét Budapestre érkezik, hogy a költségvetés további tárgyalásán jelen legyen.

A deési választás. A deési kerületben minap lefolyt képviselőválasztáson, mint ismeretes, báró Dániel Tibort választották meg képviselőnek. A választást a kisebbségben maradt párt petícióval támadja meg azon az alapon, hogy a képviselő még nem nagykorú. A petíciót dr. Ragályi Lajos ügyvéd szombaton nyújtja be a kuriához.

VIDÉK.

Megszökött rabok. Két veszedelmes gonosztevő szökött meg tegnap éjszaka a kassai királyi ügyészség fogházából. Az egyik a többrendbeli betöréses lopással terhelt Gáspár Lajos negyvenéves, lopás és sikkasztás miatt hétszer büntetett asztalossegéd. A másik Baksi Sándor (álnéven Kiss Sándor) harmincznégyéves, lopásért kétszer büntetett szolga és malommunkás.

A Tisza áradása. Az utóbbi napok esői a Tisza medencéjében a hó nagy részét elolvastották. A Tisza árhullámszáma körülbelül Tokajnál tetőzik. A Tisza árhullámának tetőzése várható Tiszafüreden holnapra 590 cm. magassággal. Szolnokon körülbelül 22-ére 580 cm magassággal. Az árvíz kártételeitől való félelemre eddig ok nincs, a síkföldi hó olvadása normálisan folyt le. A hegyek oldalán lévő hó még nem olvad számbavehető módon.

Megölte a félelem. Különös halálesetről ad hírt nagytapolcsányi tudósítónk. Kuchán János nyitrabajnai parasztleány ma két hónapra szóló katonai behívót kapott. A legényt a katonaságtól való félelem anynyira gyötörte, hogy mikor a behívót átvette, összeesett és meghalt. A fiatal legényt szélütés érte.

Elfogott pénzhamisítók.

— Saját tudósítónktól. —

A dunántúli csendőrség ismét egy veszedelmes bandát kerített kézre, amely amellett, hogy betörésekkel is foglalkozott, pénzt is hamisított. Mint levelezőnk írja, Kékényes községben akadtak a pénzgártó műhelyre Czintos Ferencz odaváló lakos házában. A múlt héten ugyanis egy nagyobb szabású betörés történt Harsányi Imre földbirtokos házában.

Ebben az ügyben nyomozott a csendőrség s több gyanúkok alapján házkutatást tartottak Czintosnál. A rendőrség már összekutatta az egész házat, de nem talált semmit. Ekkor az egyik csendőrnek feltűnt, hogy a szoba padlója feltűnően kong, daczára, hogy pinccenyilást sehol sem láttak. Utána néztek a dolognak s az egyik ágy alatt találtak egy csapóajtót, amelyen keresztül a szoba alatt levő pinccébe jutottak. Itt meglepő dolgokat találtak elrejtve. A Harsányi-féle betörésből származott tárgyakon kívül 12 darab gipsz-mintát ezüstforintos, koronás és ötkoronás lenyomatokkal. A mintákon meglátszott, hogy már használva voltak, de ezenkívül megtalálták az olvasztótégelyeket is és nagymennyiségű cziukdarabot s ezenkívül több rosszul sikerült öntvényt, amelyek az újraolvastáshoz

voltak már elkészítve. Czintosnak, aki rabviselt ember volt, még Kecskés József és Sűke Pál voltak segítői a pénzgártásban.

A bamisítványok forgalombahozatalára pedig nagy kiterjedésű összeköttetéssel bírtak. A felfedezés után Czintos felesége elárulta az üzlettársakat s most ezek összedzésén fáradozik a csendőrség, ami elég sok időt fog igénybe venni, mert még a felvidéken is vannak, akik Czintosok pénzét forgalomba hozták. Hogy mennyit hamisítottak, azt nem lehetett megállapítani, csak azt tudják, hogy félév óta gyártják a hamis pénzt. Eddig 12 embert tartóztattak le.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az esküdszék tagjai. Folyó hó 19-én sorsoltatott ki 1902. márczius hóra az esküdték szolgálati lajstroma. A bíróság dr. Szűcs Miklós elnöklete Szőke István és Kolbenhayer Kálmán bírók és Árvay Géza jegyzőből alakult meg. A kir. ügyészség részéről Horváth kir. alügyész. Az ügyvédi kamara részéről Nagy Sándor ügyvéd, választmányi tag jelent meg. Kisorsoltattak: *Rendes esküdték:* 1. Dalmy László földbérlő, 2. Péntek László mészáros, 3. Maurer Emil gazdálkodó, 4. Szathmáry József gazda, 5. Vértessy István birtokos, 6. Dr. Nagy Kálmán ügyvéd, 7. Kálnay Lipót kezyügyáros, 8. Szabó Sándor kereskedő, 9. Jóna Bálint kereskedő, 10. Nagy Sándor hentes, 11. Kenyeres Károly birtokos, 12. Kertész Imre gazda, 13. Balogh Mihály gazda, 14. Balogh Miklós gazda, 15. Balassa Károly magánzó, 16. Bán László kereskedő, 17. Dr. Berger Andor ügyvéd, 18. Erdey János magánzó, 19. Boros András kocsmáros, 20. Kuoll Rudolf kegygyáros, 21. Ifj. Bagdi Károly csizmadia, 22. Dávidházy Kálmán könyvkötő, 23. Varjasi Gyula kosárkötő, 24. Balog István gazda, 25. Beczner Frigyes tanár, 26. Ifj. Anyok Károly hentes, 27. Id. Horváth János gazda, 28. Vadon Sándor ügyvéd, 29. Bara Dániel kovács, 30. Kovács József ügyvéd *Helgettes esküdték:* 1. Egri Ferencz sütőmester, 2. Porcsin Sámuel timár, 3. Lusztig Mór kereskedő, 4. P. Nagy Árpád tőzsdevezető, 5. Orosz István tanár, 6. Takács Gábor csizmadia, 7. Nagy Gábor bádogos, 8. Nagy Lajos szabó, 9. Grausz Mór gazda, 10. Ókrös József gazda.

§ Sok az ügyvéd! Ez a jajszó hangzik mindenfelé. Panaszolják maguk a fiskálisok, érzi a publikum és észreveszik már illetékes helyen is. Orvosszerű a nagy szaporaság ellen az ügyvédi *numerus clausus*-t emlegették, de ezt, mivelhogy reakzionárius intézmény lenne, még elvben is elvetette az országos ügyvédgyűlés. Ugy látszik, hogy helyette legutóbb az ügyvédi vizsgákat szigorítják és sorra buktatják a jelölteket. Tegnap például *hat vizsgázó közül négy bukott meg.* Hallatlan eredmény ez akkor, midőn még nem is régen, a jelöltek közül legfeljebb 5-6 százalékot nem képesítettek. Az egyik bukott pláne *ismétlő* s tudnia kell a törvénynek azt a rendelkezését, hogy ame-

lyik jelölt másodszor is megbukott, többé nem jelentkezhetik vizsgára s így ügyvéd már soha nem lehet. Elbukott a mult héten is egy ilyen másodszor vizsgázott jelölt. A szigor ellen alig lehet kifogást tenni, de a tulzás tán mégsem helyénvaló és megboszulhatja magát. Tessék inkább az illetékes tényezőknek arról gondoskodni, hogy az ifjuság ne főképp a jogi és ne különösen az ügyvédi pályára tóduljon.

UJDONSÁGOK.

A siketnémák előadása a városházán.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, február 19.

A városháza nagyterme zsufolásig megtelt előkelő közönséggel tegnap délután 5 órakor, hogy a váci orsz. siketnémák intézetének növendékeit megnézze és az előadásukat végighallgassa. Megható, csaknem könnyekre fakasztó volt az egész processus. Mert az a munka, a mit a derék tanárok mivelnek a siketnémák intézetében: önfeláldozó, nemes munka; a mit a kis növendékek tanultak, az pedig csudálatraméltó. A társadalom részére elveszettnek hitt siketnémáknak is visszaadják az életbe való boldogulást. Az embernek szemében ott ült a könny és a meghatottság telepedett a lelkekre, amikor az egyik tanár, *Gácsér József*, az a poétikus lelkű, mély érzésű férfi, a ki az ő lelkének minden dobbanását a nyomorékok, felépülésének szenteli és a ki az ő bevezető beszédében fényes tanujelét adta annak, hogy vannak még emberek, a kik az ember-szeretet martirjaivá szegődnek és az ismeretlenség homályában végzik herosi munkájukat és mintha a végtelen szeretet angyala lebegett volna a fejük felett.

A szívekhez szólottak szavai s a szívekben támadt melegség és végtelen rokonszeny azokkal a siketnémákkal szemben, a kik eddig vajmi kevés ember szeretetével, rokonszenyével és érettkül való áldozatkészséggel dicsekedhettek.

A siketnémák előadásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Délután öt óra után zsufolásig megtelt a városháza nagy terme. A közönség körében ott láttuk a város öhivatalnokait, Simonffy polgármesterrel az élükön, az egyházi férfiakat, K. Tóth Kálmánt, Wolafka Nándor vál. püspököt, aki a Svetits-intézet mintegy hetven leánynövendékét hozta magával az előadásra. A Dóczy nevelőintézet növendékei is képviselve voltak.

Nagy pódium állott a közönség pad-sorai közt. A pódiumon sorban, nagyság szerint foglaltak helyet a váci siketnéma intézet növendékei. Egy kedves arcú hat éves fiúcska állott szólról, mellette egy mosolygó kis leány, azután egy nagyobb fiúcska. Ők még kicsinyek, mérlegelni se nagyon tudják, mit veszítettek azzal, hogy nem halálnak és nem tudnak beszélni.

A két nagyobb növendék arczáról, tekintetéből már valami bánatos érzélem sugárzik le. Mintha csak azt fejeznék ki, hogy másodszor boldogabbak vagytok ti más halan-

dók, akiket a Gondviselés a hallás és a beszéd erejével megáldott. Nyugodtan állanak ott s nézik végig a nagyközönséget, amely nemes szívvel, szeretettel jött el az ő bemutatásukra.

Oláh Károly tanácsnok bemutatta a közönségnek a tanárokat és a növendékeket, majd *Gácsér József*, a váci országos siketnémák intézetének egyik tanára tartott hosszabb beszédet. Elmondta, mint tanítják az intézetben a növendékeket a hangzó beszédre, majd áttér az intézet történetére és vonzó, meleg szavakkal ecseteli azt az óriási munkát, amit a tanárok a növendékek képzésével eltöltenek. Lélektani ismeretekre valló rajzban ismerteti a siketnémákat. Beszél a tudatlan és képzett siketnémáról, annyi szeretettel, poézissal, hogy a közönség áhitattal, lebilincselve hallgatja minden szavát. A beszédet zajosan megtapsolta a közönség.

Most *Markovics Árpád*, a rokonszenves megjelenésű tanár lépett elő, hogy bemutassa, mit tanulnak és mit tudnak a siketnémák. Maga elé állítja az első osztályos növendéket, egy hat éves kis fiúcskát, a fejére teszi a kezét, szeliden, biztatólag néz rá, mintha csak bátorságot akarna a kis fiúcskába önteni. A gyermek tekintete oda tapad a tanár arczára, lesi az ajkak mozdulatát s leolvassa belőle, mit kérdez tőle a tanár.

— Mond ki gyermekem — á.

A kis fiú arczáról az erőltetés küzdelme tűnik le s ajkairól elhangzik az — á. Majd utána a többi betű, a szótagok; kimondja a tanár által mutatott tárgyakat s olyan hatást tesz a közönségre, hogy még a legkeményebb szívű embert is megilletődés fogja el s akárhányszor könny ragyogott a szemében.

— Brávó! Éljen! Éljen! Zugott, tapsolt és lelkesült a nagyközönség, különösen mikor a kis fiúcska elég tisztán taglalva a szótagokat kimondta a nevét s a nagyközönség felé fordulva elmondta:

— Ajánlom magamat!

A meglepetés és a meghatottság nőttön nőtt, amint a többi nagyobb és nagyobb növendékekre került a sor. Elcsudálkozott mindenki, hogy milyen szépen beszédre s értelemre lehet oktatni a siketnéma gyermekeket is.

A második egy 8 éves leányka: *Benedek Juliska*. Igen kedves arcú gyerek és már hosszabb mondatokat is folyékonyan recitál. A közönség megtapsoja, de a gyerek nem hall egy hangot sem és észre sem veszi, hogy tapsolják. A 3-ik *Kolozsváry Ödön*, 9 éves gyerek.

— Hol vagyunk most?

— Most Debreczenben vagyunk, — mondja a fiú, hosszan elhnyujtva az stolsó szótagot. Elmondja, hogy voltak Szigeten is, a szlatinai bányában is jártak és az olyan, mint egy nagy templom. Utána egy 12 éves fiú következik.

— Mi a neved?

— Konkoly Thege Miklós — volt a válasz.

A fiú *Konkoly Thege Béla*, kamarai kir. törvényszéki bíró fia. Már meglehetősen beszél és igen kedves, értelmes arcza van.

Utána két 16 éves növendékre került a sor. *Kentner Antal* és *Mészáros Janka*. A fiú asztalosmesterséget tanul, a leány pedig, aki már nyolcz éve növendéke az intézetnek, kifejtett, esinos teremtés. Vastag, erőltetett a hangja. Folyékonyan beszél el, mit tanult, majd egy számtani példát dolgozott ki és a fiú folytatta, mire fel hétkor az érdekes előadás véget ért.

* **Uj ügyvéd.** A debreczeni ügyvédi kar egy fiatal taggal szaporodott. Az új ügyvéd: *Lukács Emil dr.* ügyvédi irodáját értesülésünk szeriut *Piacz-utca, Schäfferház, a posta mellett, 38. szám alatt* nyitotta meg.

* **Ifjusági gyűlés a főiskolában.** Soha szebb tárgyban nem határozhatott volna az akadémiai ifjuság, mint tegnap délután a *Rákóczi Ferenczet* és hű kamarását hazaárulónak nyilvánító 1715. évi 49. t.-czik törlése tárgyában. A budapesti ifjuság indította meg e mozgalmat úgy a vidék főiskolai ifjusága, mint az egyes törvényhatóságok között egy a képviselőházhoz intézendő kérvény tárgyában. Eger ifjusága kipótolta ez indítványt a *Thököly Imrét* diffamáló 1687. V. t.-czikk törlésével és e nagy férfiak emlékének törvénybeiktatásával. *Papp Lajos* főiskolai szénior elnökolt a gyűlésen, felolvastatta a pestiek átiratát, utána *Fráter Ernő* előadó beszélt. A kurucz korszak hazánk történelmének ragyogó történetekkel teli korszaka s *Rákóczy Ferencz* a magyar szabadság egyik dicső hőroza. E megbecstelenítő törvények törlése rég mulasztott hazafias kötelesség. A pestieket követni kell e téren, beterjeszti határozati javaslatát. Beszéltek még *Rácz Lajos*, *Balkányi Kálmán*, *Erdei Károly*, kiknek csekély pótlásával a gyűlés elfogadja *Fráter Ernő* határozati javaslatát, mely szeriut Debreczen ak. ifjusága csatlakozik Budapest mozgalmához, felhatalmazza, hogy memorandumát az ő nevében is szerkeszse, maga részéről kérvényt intéz Debreczen és Hajdumegye törvényhatóságához, hogy e tárgyban az országgyűléshez felírjanak. Ez átiratok szerkesztésére kiküldték *Papp Lajos* főisk. szénior, *Fráter Ernőt* és *Rácz Lajost*.

* **Fodrászok tánczestélye.** A debreczeni önálló fodrászok márczius 2-án az Angol Királynő összes termeiben tombolával egybekötött zártkörű tánczestélyt rendeznek, amelynek tiszta jövedelmét a létesítendő szakiskola alapja javára fordítják. Az est sikerét biztosítja figaróink ügyessége és az a nagy tevékenység, amelyet a rendezés körül kifejtének. A zenét a Magyaritestvérek zenekara szolgáltatja.

* **A ki a börtönt választja.** Napokon keresztül járt *Lusztig Miksa* nyirbátori születésű ügynök egy budapesti képeslevelezőlap gyáros megbízásából, házra-házra. Kézitáskája telve volt a legérdekesebb képes levelezőlapokkal, melyek nagyban fokozták a közönség érdeklődését. Számos megrendelést eszközölt, míg végre a rendőrség nyomára jött tiltott üzérkedésének, elfogta és le-tartóztatta. Kihallgatása során a budapesti czég megbízását kimutatta ugyan, de amiért az ügynökökről szóló s törvény által előirt rendeletet nem tartotta be, a rendőrség tiz korona pénzbírságra vagy egy napi elzárásra büntette. *Lusztig Mór* többre becsülte a tiz koronát s előnyösebbnek találta az ülést, hát az utóbbit választotta.

* **Halálozás.** Balla Károlyné szül. Klimó Karolina tegnap este szívszélbűdésben hirtelen elhunyt.

* **A kiadó lakások megtekintése.** A ker. rendőrfőkapitányságnál most sűrűn járnak a panaszkodók, hogy felmondott lakosztályaikat reggeltől estig nézegetik a lakást keresők s ezzel nyugalmukban alaposan megzavarják őket. A rendőrfőkapitányságnak nincs módjában mindenkit felvilágosítani, hogy mennyit köteles a lakást felmondó tőrnő, hogy a lakást keresők lakosztályában háborgassák; ezért lapunk útján hívja fel az érdekeltek figyelmét a szabályrendelet vonatkozó részére. A szabályrendelet szerint délelőtt tíz órától tizenkét óráig, délután pedig háromtól ötig szabad a lakást keresőknek a lakosztályokat megtekinteni. A jelzett órákon kívül eső időben nem köteles megengedni, hogy lakosztályában háborgassák.

* **Egy kis viaskodás a sátrak között.** Zsidai László napszámost szörnyen felháborította, hogy a Dégenfeld-téri kifőzőné, daczára a meleg időjárásnak két bőrbe göngyölt a töltött káposztát. Felháborodásának kifejezést is adott, még pedig afféle kacskaringós bakaimádsággal kiczifrázva. Ez kemény sértés, amit egy gentleman nem hallgathat el nyugodtan. Egy társa rögtön lovagjává szegődött a megsértettnek és megtorlandó a sértést, bicskát rántott, azzal rohant a sértegetőre, nagy gaudiumára a Dégenfeld-téri gentlemanoknak, kik egyszerre körülvették a viaskodókat. A rendőr közbelépése azonban véget vetett a botránynak. Az affér mindazonáltal befejezést nyert, nem ugyan a lovagiasság codexe, de a rendőri kihágás paragrafusá szerint.

* **Veszedelmes harapás.** Veszedelmes sebet ejtett Forgács István újföldi lakos komondor kutyája a naputezán gyanútlanul a ló Seprényi János timármesteren. — A dühöngő állat hátulról támadt Seprényire és lábán több helyen súlyosan megsebesített. Sebéről orvosi látelleletet vétetett fel a rendőrség és a kutya gazdája ellen megindította a hivatalos eljárást. A kutyát orvosrendőrileg megvizsgálják, hogy nem szenved-e a kutyák veszedelmes betegségében, mely eseten a sintértelepen elpusztítják.

* **Gyermekek a farkasok között.** (Éjeli express tudósítás.) Megrendítő eset történt vasárnap délután a csikmegyei Jakabfalva községben. Nagy csapat gyermek kiment az erdő szélére levő vágásba csuszálni a jégen. A gyermekcsapat vigan csuszkált egész délután s észre sem vették, hogy esteledik s haza kellene menni. Ugy öt óra tájban néhány fiu eltávozott, de nagy része még ott maradt. Egyszerre csak azt vették észre, hogy az erdőből néhány farkas közeledik feléjük. A megrémült gyermekek futni akartak, de azon a részen, a melyre menekülhettek volna, az út el volt zárva előttük egy nagy vízmocsár által, a hol a jég fel volt törve. Másfelé iparkodtak tebát, de arra már a farkasok eléjük kerültek. A nagy sikoltozást meghallották az előbb távozott fiúk s ezek befutottak a faluba, a hol elmondták a borzalmas hírt. Az emberek kiborították a vágásba, de akkor már hazafelé

futva talált k nyolcz fiut, hármát azonban Héja Ferencz, Denere Miklóst és Csapó Sándor iskolásfiukat a farkasok megrohanták és összemarczangolták őket. A nagy lárma és lövésre s fenevadak elmenekültek, de az egyik szétmarczangolt fiut egy jó darabig vonszolták magukkal s csak akkor hagyták el, a mikor az emberek már utólérték őket s ekkor bemenekültek az erdőbe. A három gyermek holttestét hazaszállították.

* **Nagy riadalom.** Tegnap délután nagy riadalom színhelye volt a Kossuth-utca. Megbokrosodott lovak vadul rohantak egy szekérről. A szekeren hárman ültek, kik egymásután fordultak le a szekérről. A lovak örült futásuk közben beleütköztek egy talyigába, mely a Kossuth-utczán butorral megrakodva állott. Az összeütközés következtében a talyiga felfordult, a rajta levő butorok összetörve gurultak szét, azonkívül a szekér rudja súlyosan megsebesítette a romok alá került lovat, míg a talyiga rudja a szekérbe fogott ló szügyébe furódott. Igazán szerencse, hogy a nagy riadalomban, a hanyat-homlok menekülő emberek lótása-futása közben más baleset is nem fordult elő.

* **Modern kóser étterem.** A sas-utczai régi, Vilmos-féle vendéglő összes helyiségei renoválás alá kerülnek s május elsej re ott egy modern, fényesen berendezett kóser éttermet nyitnak meg. Az éttermet Rosenberg Simon, a Baross ká éház ismert tulajdonosa rendezi be nagy gondal, hogy az, az izraelita polgárok kedvelt szórakozási helye legyen. Az új kóser étterem május első hetében nyílik meg.

* **Zeneestély az Angol-királyné szállodá éttermében.** Az angol királynő szálloda éttermében minden szerdán este a *Magyar Testvérek* zenekara, minden csütörtökön és pénteken este pedig a *Rácz Károly* zenekara tart zeneestélyt.

* **A Korona Takaré- és Hitel-szövetkezet** 1902. évi január hó 1-én megnyitotta a 2-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz-utca 6. szám alatti helyiségében esz-közölhetők. Minden törzsbetét után hetenként 1 korona fizetendő. Az intézet előnye: törzsbetétei 6 százalékot jövedelmeznek, kötelező betétfizetésekkel előmozdítja a takarékoságot és hogy minden törzsbetét után 200—260 korona kölcsön igényelhető. Kölcsönök adatnak, kezesség mellett betétlázásra és biztosítékul elfogadható értékekre. Az első évtársulatba beiratkozott 742 tag, heti 3572 korona befizetéssel. A befizetett tőke 163048 korona. A szövetkezetbe ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül lehet belépni.

* **Igyunk** szénsavval telített ebesi ártézi forrásvizet, vegytiszta, legjobb, leg-egészségesebb, legüdítőbb ital. Ládákban házhoz szállítva félliterenként 4 fillér, szénsav nélküli ivóvíz másfél literes üvegenként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

* **Kováts-féle Köszvényeszes** gyorsan elmulaszt mindennemű hüllésből származó rheumát, szaggatást, fogfájást stb. Kapható kis üveggel 85 krért, nagyobb és erősebb hatásúval 80 krért, L. Kováts Nándor gyógyszerész-nél a Fehér Hattyu gyógyszerárban.

SZÍNHÁZ.

A páholy. Két napi időköz után ismét Tapolczay Dezső, a Vig-színház jeles művésze lépett fel a debreczeni színpadon és a német szerzők pompás behozatában mulattatta meg immár másodszer a szép számu közönséget. Eredetileg a Nevezetes kastélyt tüzték ki előadásra, de Odry Árpád betegsége miatt a műsört meg kellett változtatni. Komjáthy gondolt egyet és letelegrafálta Tapolczayt Budapestről. A közönség hálás volt érte és egész estén át melegen tüntetett a jeles művész mellett és nagyobb jelenetek után, hosszan megtapsolta Tapolczayt ötletes és precíz játékáért. — A partnerei közül természetesen tegnap este is *Sarkadynak* kaczagott legtöbbet a publikum. A női kostümben, eltekintve a szerepben rejlő durva humortól, igen jól festett. *Kiss Irén* a filomélás anyós szerepéből pompás alakítást csinált.

Az ő ismeretes páratlan kedélyével sokszor kaczagásra készítette a nézőközönséget. Jó volt Sziklay az após szerepében és Szabados, mint az éhes színész-zsepi. Az előadás sikerén közreműködtek még Szabó Irma és Pávay Ilonka. Sz. i.

Műsorváltás. A színház igazgatóságától vett értesülésünk szerint a mára kintüztött *San-Toy* operette előadása *Komlóssy* Emma hirtelen közbejött betegsége miatt elmarad s helyette Millöcker Károlynak dallamos operettje a *Gasparone* kerül színre. Ez operette egy ízben már műsoron volt, azonban akkor F. Kállay Lujának rekedtsége miatt nem volt színrehozható, pedig a közönség igen szép érdeklődést tanúsított a darab iránt. Ez az érdeklődés remélhetőleg most sem fog elmaradni. A darab főbb szerepeit F. Kállay Lujza, Szigeti Lujza, Reviczky Etel, Nagy Gyula, Érczkövy Károly, Székely Gyula, Karacs Imre és Sarkady Aladár játsszák.

Jubiláló színiigazgató. Nagyváradról táviratozzák, hogy Somogyi Károly nagyvárad színiigazgató a napokban üli meg 40 éves színészi jubileumát. Nagyvárad író- és művészvilága ünnepet rendez az igazgató tiszteletére.

Műsor: Pénteken: *Sasok*, vigjáték 3 felv. Szombaton: *Ugyancz*. Vasárnap délután 3 órakor félhelyárral: *Debreczen a holdban*, tündéres látványosság dalokkal és táncokkal 10 képen. Este fél nyolczkor: *Bukov*, színmű 4 felvonásban.

TÁVIRATOK.

Nagy vasuti szerenosétlenség a közelben.

Nagyvárad, február 19. — A biharmegyei Belényes község közelében ma délután nagy vasuti katasztrófa történt. Egy utasokkal

telt személyvonat nem messze az állomástól kisiklott a sinekből. A kisiklott vonat két kocsija teljesen összezuzódott, de szerencsére ezek nem személykocsik voltak. A katasztrófának eddig egy halottja van: a pályáőr és két súlyosan sebesültje: a kalauz és egy fékező. Az utasok közül sokan szenvedtek kisebb-nagyobb zúzódásokat. Bővebb részletek a szerencsétlenségről még nem érkeztek.

A barcelonai sztrájk.

Madrid, február 19. A szenátusba tegnap nyújtották be a barcelonai ostromállapot elrendeléséről szóló törvényjavaslatot és a kamara erre vonatkozó határozatát. A szenátus bizottságot választott, a mely a kormány óhajtásainak megfelelő jelentést terjesztett elő. A javaslat sürgősségét elfogadták és a tárgyaást holnapra tűzték ki.

Madrid, február 19. Sabadellben a sztrájkolókat felgyújtottak egy kolostort és a vámhivatal épületét. **Dareban az anarhisták rálőttek egy rendőrhivatalnokra**, a kinek felügyelete alatt állottak. A rendőrhivatalnoknak azonban sikerült elmenekülnie.

Barcelona, február 19. Az új prefektus ma a munkaadók és a munkások megbizottaival tárgyalt. A fennforgó vitás kérdések alapjára nézve megegyezés jött létre, a mely szerint az összes munkások újra munkába állanak, a sztrájk előtt érvényben volt feltételek mellett és vegyes választott bizottságot alakítanak, a mely a munkások követeléseit megvizsgálja.

Budapest, február 19. Madridból jelentik, hogy Barcelonában daczára a kihirdetett ostromállaptnak s a koncentrált nagy katonai erőnek, még mindig tart a zavargás. **Ma egy nagy tömeg sztrájkoló egy vasúti vonatot támadott meg, de a gyorsan előrobogó lovasság rohammal szétszórta őket, miközben két ember meghalt, többen pedig súlyosan megsebesültek.** Az Osta-franca-ban torlaszt építettek a zendülők s onnan lövöldöztek a közelgő gyalogságra, mely végre is véres szuronyrohammal elfoglalta a torlaszt; öt munkást megöltek, sokakat pedig megsebesítve. Este újabb katonai erő érkezett a városba.

Az autonómiai kongresszus.

Budapest, február 19. Az autonómiai kongresszus mai ülésén rendkívül heves jelenet fejlődött ki Samassa egri érsek és Ugron Gábor között az egyházmegyei tanács tételénél. Ugron ugyanis azt a megjegyzést fűzte a tételhez, hogy a mint látja, a püspöki kar kényelmetlenné tartja a tanácsot s egyszerűen kinullázná akarla. Samassa egri érsek éles hangon felelt e megjegyzésre, ki-

jelentve, hogy igenis ő a maga részéről feleslegesnek tartja a túlnagy tanácskozó testületet s nézete szerint e testületnek kevés, de megbízható szellemű férfiakból kell állania.

Bár én — mondá az érsek — az egyházmegyében meg fogom hallgatni őket, de ezental is a saját belátásom szerint döntök minden ügyben.

Ugron izgatottan pattant fel helyéről, mondván, hogy bár ő kicsiny pont az érsek nagyságához, méltóságához képest, mindazonáltal ez még nem jogosítja fel Samassát ily hangu válaszra. (Zajos ellenmondások. Helyeslés a másik oldalon.)

Samassa újból éles hangon válaszolt, kijelentve, hogy ő az emberekben a karaktert nézi s az előtt meghajol, de csakis ott. Akiben ez nincs meg, azt semmibe sem veszi. Az ülés igen izgatott hangulat közepette ért véget.

Öngyilkos nyomdaigazgató.

Budapest, február 20. Müller Ágoston, a Pester Lloyd nyomda vezérigazgatója ma Vácra egy ottani szállodában föbelőtte magát. Müller már régebb idő óta kedélybeteg s valószínűleg ez üzte a halálba.

A búr háboru

London, február 19. A Reuter-ügynökség jelenti Heilbronnból 17-iki kelettel: Delisle és Fanshawe csapatai tegnap Trommel mellett, Reitztól északra 30 mértföldnyire megtámadták De Wet-et és egy nagy búrcsapatot. Az angolok elfogtak 10 búrt és hatalmukba kerítették egy heliográfot. **Dewet állitotlag eirendelte a búr seregek feloszlását, hogy ilyen módon kikarúlhassák az angol csapatokat.**

Öngyilkos banktisztviselő.

Budapest, február 19. Légrády István, az Egyesült fővárosi takarékpénztár tisztviselője, ma a retek-utcai lakásán föbelőtte magát, úgy hogy rögtön meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják. Különös véletlen, hogy öt évvel ezelőtt ugyanezen lakásban a most öngyilkossá lett Légrády István testvérbátyja lötte föbe magát.

CSARNOK.

Az őrangyal.

— Regény. —

Irta: **Thán Gyula.**

A Bogáti Péla arca lángban égett, szeméből a megvetés sugárzott ki. Láncai Kálmán ügyvédre mély hatást tett ez a jelenet. Mintha a szívéhez szökltek volna a elkeseredés szavai s alig bírt érzelmein uralkodni. Szagatott felelete, reszkető hangja azonban elárulta, hogy bármennyire igyekszik is magán uralkodni, Bogáti Béla szavai megdöbbentőleg hatottak rá.

— Azért amit az az asszony tett — szólott Láncai Kálmán ügyvéd — én is elítélem; azt amit ön üzent velem neki fiatal barátom, meg fogom mondani. Jól fog esni a lelkemnek s engem legalább az elvesztett perért némileg majd kárpótol, hogy mindezt a szemébe mondhatom.

Az ügyvéd ezután kereste az alkalmat, hogy távozhasson. Terhére volt ez a jelenet. Láncai nem szokott hozzá az ilyen scéna-khoz s különben is érezte, hogy a néhez vád nem csupán Bogáti Bélánénak szól, de némileg az ő lelkiismeretét is terheli. Gyorsan hagyta el a kastélyt s megkönnyebbülten lélegzett fel, mikor künn volt a kápolnai nagy utcán. Sietve ugrott fel a kocsi-ra:

— Hajts az állomáshoz, — kiáltotta a kocsis felé.

Azután elgondolta újra a lefolyt jelenetet s akármennyire túrtörtette is magát, kitért belőle egy-két szó.

— Mikor a szép özvegy arra kért, hogy a bírósági ítéletet én közöljem ezekkel a szegény elhagyottakkal, nem gondoltam, hogy ilyen nehéz szerepet kell eljátszanom... Nagy volt az áldozat, a mit a szép asszony rokonszenvéért hoztam, de most már joggal várhatom meg tőle a jutalmat... Nem tehetek róla... szeretem ezt az asszonyt... Szerelméért tettem... Az a két lélek boldogtalanná lesz, de vajon mi ketten boldogok leszünk-e?...

II.

A Bogáti kastélyba szomorúság költözött. A világtalan nagyságos asszony, a ki huszonhatéven keresztül mint urnó szerepelt ott, most bánatosan, leverten, gyakori könnyek között készült idegenbe. Minden reményét egyetlen fiába, Bélába fektette, aki már napok óta szorgosan kutatott a családi iratok közt, hogy a legfontosabb s reájuk nézve oly becses okiratra leljen, a mely a Bogáti Péterné vádját és érverését lezárolja s a mely alapon új perfelvételt eszközölhet.

Hiába volt minden. Halowra találta az iratokat, csak éppen az nem jutott a kezei közé, amelyért annyira reszkedett. A hiábavaló kutatás leverte, de ha édes anyjához közeledet, akkor uralkodott magán, nyugalmat, férfiaságot, erőt erőszakolt s átvette másik szerepét, amelyet oly sok gondtal s olyan érző szívvvel, a sziv minden melegével és szeretetével kellett viselnie: a vizsgálatást. A milyen lelkesedéssel csak tudta, úgy festette édes anyja előtt a szebb, a jobb, a boldogabb jövőt:

— Ma még a keserűség borul a lelkünkre, de nem győzőm eléggé hangoztatni, vigasztalódjál jó anyám. Nagy tervek előtt állok s meglásd milyen édes lesz, ha két kezem munkájá al nyugalmat, elégedet-séget s gondtalan életet szerzek neked.

Bogátiné nem szólott egy szót sem, csak odahajította a fejét a fia vállára, aki lehajolt édes anyjához s homlokára csókolt...

Mari néni lépett be, de szólni sem tudott annyira meghatotta ez a jelenet. Megállott az ajtónál s csak törülgette a szemét, amelyekbe oda-oda tévedt egy-egy könnycsepp. Szeretett volna szólni, de nem volt lelke hozzá. Minék háborgassa meg a drága jó nagyasszonyt, aki nehéz napjaiban legalább egy két percze olyan nyugodt, csendes, hallgatag, ha az ő jó fia vigasztaló szavát hallhatja.

Végre is Béla vette észre.

— Maga az Mari néni...

— Én vagyok urfi... bocsánat, ha talán...

— Csak szóljon. Mondani akar ugy-e valamit.

— Igen, igen... de nem tudom, hogy kezdjem...

— Nacsak beszélj Mari — szólt meg Bogátné. — Nem mondhatod te már keserűbbet, mint amelyet az ügy d a múlt héten mondott.

— Arról akarok beszélni.

— Mit?

— Balog, a postás hozta a hírt, hogy megérkeztek...

— Kik?

— Bogáti Péterné és a leánya... Jolán kisasszony.

— Megérkeztek? — kiáltott fel Bogáti Béla... Hol vannak?

— A vasutnál látta őket... Egy egész csomó pakkal, inasokkal, nagy cselédséggel érkeztek. Balog a postás mondja, hogy nagyon jó színben vannak s hogy a kisasszony gyönyörű nagy leány lett...

(Folyt. köv.)

A tenger fia.

— Regény. —

Írta: **Rudyard Kipling.**

Angol eredetiből fordította:

Szebenyei József.

— Haszontalan dolog volna ma kivetni a horgokat, mondta Long Jack. Od'adnám a fizetésemet meg a részemet, ha az öreg Ohion látnám, — mielőtt még a botütéseket eltörötték — és ha hat tucatot kapna. Sam Mocatta huzná el rajta keresztben.

A szerencsétlen hajó Jónás részegként tántorgott szélmentnek és minden szem követte. Hirtelen a szakács elkiállította magát az ő fonográf hangján:

— A saját vesztét érezte, mikor egy beszélt. A halála volt, mondom! Fúj, fúj, a halála! Nézzétek!

A bárka négy-öt mérföldnyire egy napfényes darabon ment tova. A víz elcsúszott, majd a napfény eltűnt róla és amint a fény eltűnt, úgy eltűnt a hajó is. Egy mélységbe siklott — és többé nem volt.

— Elsülyedt, a szent Habakukia, elsülyedt, kállította Disko előre futva. Ha részeg ha józan segitenünk kell! Fogjátok rövidre, törjétek ki! Előre!

Harvey a fedélzeten hanyatt bukott a rázóástól, amit a vitorlak hirtelen kifeszítése idézett elő. Hogy időt nyerjenek a horgonyt menetközben huzzák fel. Kissé durva erőszak az ilyesmi s csakis élet-halál esetén alkalmazzák és a kis We're Were pauaszkodva nyögött, mintha élne. Oda futottak, ahol Abishai bárkája eltűnt és találtak egy pár hal teknőt, egy pálinkás üveget és egy csónakot. Semmi egyebet.

— Hadd menjenek, mondá Disko, noha egyik sem célzott arra, hogy felszedjék az uszó jószágot. Egy gyutaszál sem kéne abból, ami Abishaié volt. Azt tartom tisztára elmerült. Lékes lehetett az oldala már egy hét óta és sohse gondoltak a szivattyúzá-ra. Megint egy hajó melyik valamennyit magával vitte.

— Hála az Istennek, mondta Long Jack. Ha víz fölött érjük őket segitenünk kellett volna.

— Én is olyasmire gondoltam, mondá Disko Troop.

— Fúj, fúj, mondta a néger szakács. Elvitte magával a rossz szerencsését.

— Nagyon jó dolog Elmondom minden hajónak, ha találkozunk velük, mondá Manuel. Ha egy hajó úgy rohan a szél előtt, akkor. — A karjait kitérte és valam. leírhatatlan mozdulatot tett velük, mielőtt Péna a küszöbre filve, arcát kezeibe rejtve zokogott a rémülettől és nagyon megsajnálta őket. Harvey föl sem foghatta, hogy halált látott a nyílt tengeren, de igen rosszul érezte magát.

Dan ismét felment a kereszt rudakra és Disko vissza kormányozta a hajót oda,

abonnan elindultak, mielőtt sűrű köd telepedett a sötét zöld vízre.

— Ha meghalunk: erre felé nagyon gyorsan halunk meg, mondá Disko Harveynek és annyi volt az egész. Gondolkozz egy kissé rajta öcsém. Ezt az ital tette.

Ebéd után eléggé lecsendesült, hogy a földéletről halászhasanak — Salters bácsi és Penn igen buzgóan dolgoztak ez esetben — és rengeteg sok és nagy halat fogtak.

— Folyt. köv. —

SZERKESZTŐI POSTA.

Sakk Sáránd. Ha ez ellenfélnek csak királya van, egy paraszt magában is elég, hogy mattra vezessen, különben tessék megvenni a Szemere-Marézi féle sakkönyvet. 15 krajczár az ára és *Magyar könyvtárban* jelent meg.

S. B. Debreczen. Ha ön olvasta volna *Bársny Istvánnak a Szarvas bögérsől szóló tárczáját*, aligha kísérelte volna meg a leírást. A kidolgozása pongyola, de azért érdekes és valamely vadászati folyóiratban esetleg elhelyezhető. A kéziratát este 6 óra után kivételesen átveheti a szerkesztőségben.

Írógép és Mimeograph

sokszorosító készülékekhez állandó raktár minden hozzávaló kellékek, u. m. festék-szalag, Carbonpapir, Yostkerék stb. gyári áron

Pongrácz Géza

papirraktárában Debreczen.

Magkereskedésemet

új helyiségemben, Kossuth-u. 7.

a régi szolid alapokon tetemesen kibővítettem s azt úgy **gazdasági mint konyhakerti és virágmagvakkal** gazdagon felszereltem.

Saját érdekében jól teszi mindenki, mielőtt szükségletét magfélékben fedezné, — ha megtekinti magraktárait s meggyőződést szerez ezégem **hiváló szállítóképességéről.** Mintákkal és új nagy **képes árjegyekkel** szívesen állok rendelkezésre.

Kontsek Géza

magkereskedése,
előbb **GASZNER KÁROLY.**

SZINLAP.

Ma esütörtökön, „C” bérletben:

Gasparone.

Operett 3 felvonásban.

Holnap pénteken, „A” bérletben újton-águl először:

A SASOK.

Vigjáték 3 felvonásban.

Tudatom, hogy az összes

disztárgyakat

melyek menyasszonyi, névnap ajándékoknak igen alkalmasak, = gyári áron = árusítom ki.

Tisztelettel:

lfj. Pájer József

üveg-, porcellán-üzlete.

Kossuth-utózában 11 szám alatt

a Zádor-féle házban

Május elsőre kiadók.

1) A Kontsek Géza előb Gaszner Károly-féle nagy fűszerüzlet.

2) A 2-ik udvarban egy udvari lakás, 2 szoba, előszoba, konyha és tartozéka.

3) A 2-ik udvarban külön bejárattal 2 szoba és tartozéka.

4) Egy pinczelakás-szoba és konyha.

Értekezhetni: a tulajdonossal.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORAT (pouder)

mely készítmény úde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcpouder vagy rizsponnal. Jól tapad s igen jól főd.

A Harmat-Créme a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt **űdév,** széppé teszi s megóvja a megráncosodástól.

(Kapható 3 színben **fehér, rózsás s créme színben**) minia doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamacocsal 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő arcpouderait:

BERLINI FETTPOUDEB (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill.

VELUTIN POUDEB (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 1 korona.

Apró hirdetések

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Lovélbeni tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik

Apró hirdetések előre fizetendők.

Sétakerítés nyaraló megvételre eresztenek. Ajánlatok az ár és terület pontos megjelölésével „nyaraló czímen” e lap kiadóhivatalába küldendők.

Miklós-utczú 34 sz. alatt 3 szoba és mellékhelyiségek-ből álló utcai és udvari lakás májusra kiadó.

Elektróméchanikai műhely-beügyes fiú tanulnak felvétetik Kossuth-utca 1 sz.

Eladó elköltözés miatt minden elfogadható áron Sámsoni kertben 1254 □ öl kitünő termő szőlő, nemes gyümölcs fákkal, pajtával, 92 fuvar rajta látható trágával és teljes felszereléssel eladó. Értekezhetni: Kertész u 1.

Nincs párja Borsy-féle **Pemetőif** cukorkának

Kapható Borsy cukrázdában és Józsa és Józsa urak üzletében 1 doboz 20 fillér

Kiadó emeleti lakás, mely áll 6 szoba, elő- és fürdő-szobával több mellék helyiség, jó vizű vízvezeték és gázbevezetve azonnal kiadó. Széchenyi-utca 42.

Eladó ház. Debreczenben, a Hatvan-utca elején, piacshoz közel eső 8-ik sorszámu — 415 □ öl területű — házastelek kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni lehet Hódy Bélánéval egyháztér, 17. szám alatt. Debreczenben.

Kiadó lakás 3 szoba mellékhelyiségekkel vízvezetékekkel Szent Anna 29 szám alatt. Május 1-re.

Tea-vaj Gróf Dezsői Búdszentmihályi uradalmából 1 kg. frt. 1.20. Kaphatók Czeglédy és Polgárnál.

A Czuczában négy nyilas föld, tanyával együtt eladó. Értekezhetni: Péterfia-u. 65. szám.

Jó forgalmu vendéglőben üzletvezetői állást keresek berendezéssel és kaucióval rendelkezem. Czim H.-Böszörmény, Ujvárossy Márton.

Világhírű „Martell” cognac Debreczen és vidéke részére egyedi főraktár Váray József kereskedésében Városi-bérbpalota.

Eladó szőlő 603 □ öl jó karban lévő, pajtával Hatvan utcai kertben I járáson: utasítást ad a csász.

Vizslaköjök angol anyától fehér, sötétbarna foltokkal ötven forintért eladó. Tretyánszky-nál II. Böszörmény.

Egy jó forgalmu hentes üzlet berendezéssel együtt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Jó karban lévő szobabutor elköltözés végett azonnal eladó. Kossuth-utca 58. szám alatt.

Kereskedelmi ügynökségi irodába jó írásu gyakoronok kezdetleges fizetéssel felvétetik. Írásbeli ajánlatok „Gyarornok” czímen e lap kiadóhivatalában küldendők.

Kiadók 4 szobás utcai lakás mellékhelyiségekkel és jó vízzel. Simonffy utca 15 szám.

Hat szobás és mellékhelyiségek-ből álló utcai lakás. Május 1-től kiadó. Darabok u. 20 szám.

Kiadó bolt Csapó u. 22. sz. alatt a Zenede mellett bolthelyiségek kiadó.

Négy szobából utcai és két szobás udvari lakás kiadó májusra Csokonai utca 13.

Meghívás.

A debreczeni

Önálló Munkás Betegsegélyző-pénztár és az ezzel kapcsolatos **Temetkezési-egylet** 1902. február 23-án, d. u. 2 órakor Debreczenben, a városháza nagyteremben megtartandó

Évi rendes közgyűlésére a betegsegélyző-pénztár, illetve a temetkezési egylet tagjai és általában az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Debreczen, 1902. február hó 2-án.

Az igazgatóság.

TARGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő 3 tag választása.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1901-ik év eredményéről.
 3. Az 1901-ik évről szóló pénztári és mérleg-számla előterjesztése.
 4. A felügyelő-bizottság jelentése; az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére az 1901-ik üzleti évre vonatkozó felmentvény megadása iránti határozat.
 5. Kiegészítésül az időközben megapadt közgyűlési kiküldöttek számának, 6 új tag választása.
 6. 1 elnök, 1 alelnök, 18 igazgatósági tag (melyek közül 4 póttag) 2—2 évre szóló megválasztása.
 7. 3 felügyelő- (számvizsgáló) bizottsági tagnak 1—1 évre szóló megválasztása.
 8. A választott bíróság 12 tagjának (u. e. melyek közül 6 rendes-, 3 póttag) megválasztása.
 9. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést legalább 48 órával megelőzőleg az elnökséghez írásban intézettek.
- Jegyzet.* A pénztári kimutatás és vagyonszámla nyomatott példánya a közgyűlés előtt 8 nappal a pénztár minden egyes tagjának megküldetik.

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep.

A nagyerdei parkban fekvő fürdőtelepet kezelésünkbe vévén, tudatjuk, hogy a további átalakításokig is a gőz- és kádfürdőket fizemben tartjuk.

A kádfürdő-helyiségekben már most is berendeztük az összes speciális gyógyfürdőket, ugyaneis:

Mór-vasláp fürdőket speciális nőbetegnek; vas-jódos fürdőket, vérszegény sápkóros, görvélyes, gyengébb fejlett stb. betegek és gyermekeknek, és a legkülönbözőbb bőrbajok ellen,

valódi kénes iszap-fürdőt, csusz, rheuma és meghűléseknel, fenyőfürdőt mellbetegek részére: sós fürdőt a bőr bántalmak és női bajok ellen. Nevezett gyógyfürdők orvosi utasítás és felügyelet mellett készítetnek

Gyógyfürdő jegyek csakis a pénztárnál kaphatók. *A fürdőbérlek.*

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

ajánlja a legnagyobb választékban és a legutányosabb árak mellett **Ditmar, Brüner** és hazai gyártmányu **asztali és függő**

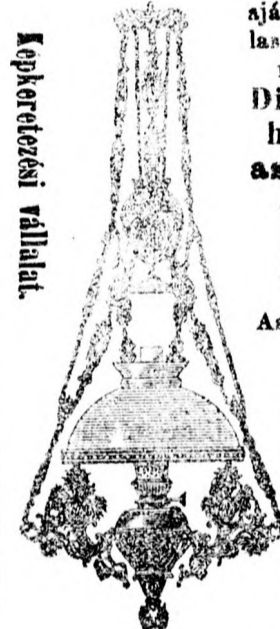
lámpákat,

Astral-, Meteor-, Apolló-, Csoda-, nap-, villám-, petróleum- és szesz Aurogáz égőkkel Ugyasintén porcelán- és angol fanyogóétkészítő-, tea-, kávé-, moeca- és mosdó, valamint mindennemű asztali, cagnac és liqueurös üveg készleteket, majolica bronz és china ezüst

ujdonságokat.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Arjegyzéssel kívánatra bérmentve szolgál

Központi vállalat.

Eladó házas-telek.

Debreczenben, a Nap- és Szent-Anna-utca sarkán levő (Nap-utca 22. sz. a.) két laképülettel ellátott házas-telek szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet: Debreczenben, alulírott nál, mint az örökösök megbizottjánál.

Dr. Irinyi István,
ügyvéd,
Arany-János-utca 4. sz.